

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

12. januar 2009

Grøn bog om kollektivt søgsmål for forbrugere, KOM(2008) 794 endelig

1. Baggrund og indhold

Europa-Kommissionen har den 27. november 2008 offentliggjort en Grøn bog om kollektivt søgsmål for forbrugere. Kommissionen har sendt grønbogen i bred høring med høringsfrist den 1. marts 2009.

Kommissionen har fået foretaget forskellige undersøgelser, som ifølge Kommissionen viser, at hindringerne for forbrugerne, herunder især høje omkostninger, risikoen ved sagsanlæg samt den udviklede og langvarige sagsbehandling, gør, at hver femte EU-forbruger ikke vil gå til retten for at få erstatning i forbindelse med krav på under 1 000 EUR. 13 medlemsstater har forskellige nationale systemer, der giver forbrugerne mulighed for kollektivt søgsmål.

Det fremføres af Kommissionen, at undersøgelserne endvidere viser, at forbrugere, der lider skade som følge af uredelig praksis og derfor ønsker at anlægge sag, for øjeblikket støder på store hindringer med hensyn til adgang, effektivitet og økonomisk overkommelighed.

Grønbogen omhandler forslag vedrørende kollektivt søgsmål for forbrugere, og hvordan der lettere kan anlægges sag i situationer, hvor et stort antal forbrugere har lidt skade gennem en enkelt erhvervsdrivendes praksis, der er i strid med forbrugerlovgivningen. En overtrædelse af forbrugerreglerne kunne ifølge Kommissionen f.eks. være at der kræves for mange penge af kunden – gennem skjulte gebyrer eller overfakturering – vildledende reklame på internettet eller undladelse af at give obligatoriske oplysninger om finansielle produkter. I grønbogen gøres det gældende, at forbrugere støder på hindringer med hensyn til adgang, effektivitet og økonomisk overkommelighed, når de ønsker at udnytte klagemulighederne, ligesom der i grønbogen angives forskellige muligheder for at fjerne disse huller. De løsninger, der beskrives i grønbogen, har til formål at sikre, at forbrugere, der er

ofre for ulovlig handelspraksis, kan få erstatning for deres tab og samtidig undgå ubegrundede krav.

En styrkelse af forbrugernes mulighed for at få reel klageadgang har ifølge grønbogen mange fordele:

- det sikrer, at forbrugere, der har lidt skade som følge af ulovlig og uredelig handelspraksis kan få erstatning for deres tab
- det øger den almindelige respekt for EU-retten ved at få virksomheder til at afholde sig fra ulovlige aktiviteter, der giver dem illoyale konkurrencefordele over for andre erhvervsdrivende.

I grønbogen sættes følgende løsningsmuligheder til debat:

- ingen umiddelbare tiltag,
- samarbejde medlemsstaterne imellem om at udvide nationale kollektive søgsmålsordninger til at omfatte forbrugere i andre medlemsstater uden kollektive søgsmålsordninger,
- en blanding af politiske instrumenter for at forbedre forbrugernes klagemuligheder (herunder alternative kollektive tvistbilæggelsesordninger for forbrugere, nationale håndhævelsesmyndigheder, som har beføjelse til at kræve af erhvervsdrivende, at de betaler erstatning til forbrugere, samt udvidelse af småkravsproceduren til at omfatte massekrav), samt
- bindende eller ikke-bindende foranstaltninger med henblik på at sikre, at der findes en retlig kollektiv søgsmålsordning i alle medlemsstater. En kombination af forskellige aspekter ved disse løsninger kan også komme på tale.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentets holdning foreligger ikke.

3. Nærhedsprincippet

Da der er tale om en grønbog, er der ikke taget stilling til nærhedsprincippet.

4. Gældende dansk ret

I Danmark er der regler om gruppesøgsmål. Disse regler findes i retsplejeloven, jf. lov nr. 181 af 28/02/2007 og trådte i kraft 1. januar 2008. Forbrugerombudsmanden har ifølge denne lov adgang til at anlægge retssager på vegne af en gruppe af forbrugere.

I Danmark kan klager fra den enkelte forbruger vedrørende varer, arbejds- og tjenesteydelser indbringes for et godkendt, privat klage eller ankenævn eller for Forbrugerklagenævnet. Der findes i dag 17 godkendte private klagenævne. Lov nr. 456 af 10. juni 2003 om forbrugerklager (med senere ændringer) er grundlaget for Forbrugerklagenævnets arbejde.

5. Høring

Grønbogen vil blive sendt i høring, og et høringsnotat vil blive fremsendt.

6. Andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

7. Foreløbig dansk holdning

Danmark støtter generelt Kommissionens holdning om et behov for bedre muligheder for forbrugerne for at forfølge sine rettigheder og opnå erstatning, hvis rettighederne ikke overholdes.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Da der er tale om en grøn bog, kan der endnu ikke tages stilling til lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

9. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Da der er tale om en grøn bog, kan der endnu ikke tages stilling til samfundsøkonomiske konsekvenser.

10. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Da der er tale om en grøn bog, kan der endnu ikke tages stilling til administrative konsekvenser for erhvervslivet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grønbogen om kollektivt søgsmål for forbrugere har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.